

Algemene toelichting

Door de coronacrisis staat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk. Zij kunnen de noodzakelijke kosten van bestaan en hun huishouden niet betalen. Het kabinet heeft daarom middelen beschikbaar gesteld voor ondersteuning van deze huishoudens. De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) geeft vorm aan de inzet van deze extra middelen. De regeling sluit zoveel mogelijk aan bij de bepalingen en begrippen van de Participatiewet. Zie bijvoorbeeld artikel 3 van de beleidsregel waarin analoog aan artikel 11 en 13 van de Participatiewet de rechthebbenden worden bepaald.

De beleidsregel Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) beschrijft de tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten voor huishoudens die door de coronacrisis in financiële problemen zijn gekomen. De tegemoetkoming is voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen. Ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, kunnen in Zwolle mogelijk in aanmerking komen voor de tegemoetkoming TONK.

Het gaat hierbij om een vergoeding voor daadwerkelijke noodzakelijke kosten, niet om een inkomensondersteunende regeling.

De tijdelijke noodmaatregel TONK geldt van 01.01.2021 tot en met 30.06.2021. In deze periode wordt een ruimere toegang tot het instrument van de bijzondere bijstand uit de Participatiewet geboden.

Op grond van de Participatiewet (Pw) kan door de gemeente in individuele gevallen bijzondere bijstand verstrekt worden als het door bijzondere omstandigheden niet meer mogelijk is om de noodzakelijke kosten te betalen (artikel 35 lid 1 Pw). Gemeenten hebben daarbij beleidsvrijheid. Er zijn voor de tegemoetkoming TONK géén nadere centrale regels vastgesteld. Het is aan de gemeente om wel of niet ruimhartiger om te gaan met bijvoorbeeld draagkracht dan de gemeentelijke richtlijnen in “niet coronatijd” voorschrijven.

De gemeente Zwolle heeft in bijgaande beleidsregel gekozen voor afwijking van het begrip draagkracht door alleen direct toegankelijke vermogen in aanmerking te nemen. Ook het zakelijke vermogen wordt buiten beschouwing gelaten. Zakelijke bankrekeningen worden alleen voor zakelijke doeleinden gebruikt. Dit kan de aanvrager aantonen door de jaarrekening 2019 waarin de bankrekeningen vermeld staan die vanuit ondernemerschap gebruikt worden. Kan men niet aantonen dat een bankrekening alleen voor zakelijke doeleinden wordt gebruikt, dan wordt dit aangemerkt als privé-vermogen. Het kan dan meegenomen worden bij de draagkracht c.q. vermogensvaststelling.

Het inkomen wordt als middel voor de draagkrachtbepaling buiten beschouwing gelaten. Het inkomen is wel relevant in het bepalen van de tegemoetkoming. Zie onderstaand de rekenvoorbeelden 1 en 2

De tegemoetkoming is bedoeld voor problemen met het betalen van de woonkosten. Het begrip woonkosten is ruimer gedefinieerd dan gebruikelijk dat wil zeggen inclusief de kosten van gas, water en elektriciteit. De tegemoetkoming is gemaximaliseerd op $6 \times \text{€ } 1500$ per huishouden, dus totaal € 9000.

Het spreekt voor zich dat het college in een individueel geval kan afwijken van deze beleidsregel indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven en noodzaken.

Voorbeeld 1

U bent alleenstaande en uw inkomsten zijn door de coronacrisis gehalveerd omdat u minder uren kunt werken. Uw inkomsten zijn van €2.000, per maand gedaald naar €1.000,- euro per maand. Uw woonlasten zijn onveranderd gebleven en zijn €1.000, per maand. Uw vrije, ongebonden vermogen is niet hoger dan de gestelde vermogensgrens en telt daarom niet mee in de berekening van de draagdracht. In dit rekenvoorbeeld heeft u recht op een TONK tegemoetkoming van €762,74 euro per maand. Uw inkomen is namelijk 50% gedaald.

De berekening is als volgt: $(\text{€}1000 \text{ woonlasten} - \text{€}237,26 \text{ basishuur}) * 100\% = \text{€}762,74$ per maand.

Op de woonkosten wordt de basishuur zoals vermeld in de Wet op de Huurtoeslag in mindering gebracht. De 'basishuur' is een begrip uit de huurtoeslag. Het is de eigen bijdrage die iemand kan betalen met een minimum inkomen. Dat gedeelte van de huur blijft voor rekening van de aanvrager.

Voorbeeld 2

U bent gehuwd en uw inkomsten zijn door de coronacrisis gehalveerd omdat u in uw bedrijf minder kunt verdienen. Uw inkomsten zijn van €2.000, per maand gedaald naar €1.000,- euro per maand. Uw woonlasten zijn onveranderd gebleven en zijn €1.000, per maand. Uw vrije, ongebonden vermogen is niet hoger dan de gestelde vermogensgrens en telt daarom niet mee in de berekening van uw draagdracht. Ook uw zakelijke vermogen telt niet mee. U heeft een partner en zijn/haar inkomen telt mee bij het berekenen van de tegemoetkoming. Stel dat uw partner €1500,- per maand verdient. In dit voorbeeld is uw inkomen 28,6 % gedaald (van totaal €3500,- naar €2500,-). U heeft recht op een TONK tegemoetkoming van €427,13 euro per maand.

Berekening: $\text{€}1000 \text{ woonlasten} - \text{€}237,26 \text{ basishuur} * 56\% = \text{€}427,13$ per maand.